Kohus võttis linna hirmu all
hoidnud mehe kaheks kuuks vahi alla. Lk 3

Aasta lind kormoran
tekitab inimestes vastakaid tundeid. Lk 4

Läänе Elu
Värsked uudised www.le.ee
EESTI VANIM JÄRJEPIDEVALT ILMUNUD SÕLTUMATU AJALEHT
TEISIPÄEV, 26. NOVEMBER 2024 | NR 136 (5126) | 1,50 €

Nelli Differt
sai MK-etapil pronksmedali. Lk 5

Tellimiseks võta ühendust reklaam@le.ee

Ürituse kava ja Musta Reede pakkumised leiad:
haapsalukaubamaja.ee

PATSIENDIKINDLUSTUS

Perearst: kindlustusmaksed on päris soolased

Läänemaa perearstide hinnangul on 1. detsembrist nõutav patsiendikindlustus küll vajalik, kuid praktikas on see nende sõnul vaid kindlustusfirmale raha andmine.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

Kuigi üle Eesti on perearste, kes on öelnud, et nad kohustuslikku kindlustust ei sõlmi, ja ähvardanud pensionile minna, siis Läänemaa tohtrid on kindlustuslepingu siiski sõlminud. „Kui pole 1. detsembriks tehtud, võetakse tegevusluba ära," ütles Haapsalu perearst Helle Saarsoo.

Perearst Marika Laar ütles, et novembri alguses saadeti kuri kiri, kus öeldi, et kui detsembriks kindlustust ära ei sõlmi, siis enam töötada ei või.

15 aastat ette valmistatud kindlustust perearstid iseenesest pooldavad, kuid see, kuidas praegu ühe pakkujaga teenust peale surutakse, pole nende sõnul õige. „Kuidas riik seda lubab, ma ei tea," ütles Saarsoo.

Perearst Andri Meriloo lisas, et firmasid, kes soovivad kindlustust pakkuma hakata, on veel, kuid enne detsembrit nad vajalikke pabereid korda ei saa. Nii peavad arstid esimesel aastal lepingu sõlmima vaid Poola firma PZU AB „Lietuvos draudimas" Eesti filiaaliga. Üle Eesti on ühe nimistuga perearsti kohta aastane kindlustusmakse keskmiselt 2200 eurot.

Perearstid leiavad, et praegusel kujul on patsiendikindlustus tervisekassa raha kantimine kindlustusfirmale. ARVO TARMULA

Kohustuslik kindlustus ei tulnud Meriloo sõnul kõige paremal ajal, sest rahaline seis on igal pool pingeline – nii perearstidel, tervisekassal kui ka terviseametil – ja kindlustusmakse võtab osa riigi poolt perearstidele makstavast terviserahast.

Ehkki Meriloo sõnul jääb kulu mõnesaja euro juurde kuus, on lepingu juures omavastutus nii suur, et võimalike pretensioonide nõuded jäävad omavastutuse piiresse. „Kogu raha läheb kindlustusele," ütles Meriloo.

Perearstid said valida kolme omaosaluse suuruse vahel ning sellest sõltus ka kindlustusmakse suurus. „Maksed on päris soolased," ütles Laar. „Kas nii peab tervisekassa raha kindlustusfirmale kantima?"

„Mul on tunne, et see on lihtsalt raha röövimine," ütles Kullamaal ja Martnas tegutsev perearst Hiie Tiisler.

Ehkki patsiendikindlustust on ette valmistatud aastaid, pelgasid arstide sõnul mitmed kindlustusfirmad, et ravivigade tõttu hakkab kindlustuse poole pöörduma palju patsiente. Iga probleemi eest aga kindlustusest hüvitist ei saa, vaid hüvitist makstakse tõestatud püsiva tervisekahju eest. „Vaatame, kuidas käima läheb," ütles Tiisler.

JUHTKIRI

Jõuetu võim

Läinud reedel võeti kohtumäärusega kaheks kuuks vahi alla mees, kes hoidis pikalt hirmu all üht Haapsalu linnaosa, et mitte öelda poolt linna. Osava jutuga tinistas mees ära ettevõtteid ja elanikke – kellega ta jutule sai, see petta sai, kes rohkem, kes vähem.

Kõik, kes mehega kokku on puutunud, ütlesid kui ühest suust, et mehele meeldis jutustada, kuid enamasti polnud ta juttudel tõepõhja all. Kes jutustades konksu otsa ei sattunud, selle jättis mees peagi rahule, kes aga teemaga haakus, sai varem või hiljem petta. Mehe hingele pannakse mitmeid sissemurdmisi ja löömisi. Inimestega rääkides tuleb välja, et kõik juhtumid polegi politseini jõudnud. Väiksemate pettuste, näiteks kohvikus toidu eest tasumata jätmise kahju polegi nii suur, et selle kohta kriminaalasi algatataks, aga kui seesuguseid juhtumeid kuhjub ja on näha, et tegemist on süstemaatilise tegutsemisega, on põhjust uurimiseks küll. Politsei sõnul pole aga mitmed mehele omistatud süüteod kinnitust saanud.

Meest on küll karistatud, kuid kohtuotsus polnud jõustunud, sest mees kaebas selle edasi. Vabaduses jätkas mees kuritegude toimepanemist ja võeti lõpuks eeluurimise ajaks vahi alla. Vähemalt mõnda aega saavad nüüd ühe linnaosa, kus mees tugevamalt kanda oli kinnitanud, inimesed rahulikult hingata. Peamiselt viis mehe vahi alla aga liiga sageli välkunud rusikas ajal, mil üks kohtuotsus – küll tingimisi karistusega – polnud veel jõustunud.

Kogu juhtum paneb küsima: kuidas said asjad üldse nii kaugele minna? Kuidas saab minna elama teise inimese hoovi peale nii, et politsei laiutab lihtsalt käsi ja välja tõsta ei saa? Seda enam, et mehe elukohta tekib asju, mille päritolu jääb naabritele mõistmatuks, ning iga küsimuse peale võib välkuda rusikas või oodata muu kättemaks. Kuidas saab olla nii, et osa linnast elab hirmu all, aga midagi selle vastu teha ei saa?

See näitab, et seadusandluses on midagi viga ja sulide – ka korduvate – ees on jõuetud ka võimuesindajad.

TEISED LEHED

AI? Ai-ai-ai!

SAARTE HÄÄL. AI ehk kunstmõistus kujundab aina rohkem meie igapäevaelu, pakkudes märkimisväärseid võimalusi, kuid peites endas ka riske, kirjutatakse saarlaste ajalehe juhtkirjas.

Meditsiinis võimaldab AI täpsemat ja kiiremat haiguste diagnoosimist, hariduses pakub personaliseeritud õpikogemusi, kohandades sisu ja tempot õpilaste vajadustele. Majanduses kasutatakse tehisintellekti kulude vähendamiseks, võimaldades automatiseerimist ning sujuvamat suhtlust klientidega. Loovtöös võib AI olla abimeheks kunstiteoste, muusika ja tekstide loomisel.

Samas toob tehisintellekti kasutamine kaasa riske, näiteks töökohtade kadumist, mis omakorda põhjustavad majandusprobleeme. Privaatsuse rikkumine ja andmete väärkasutus on samuti olulised küsimused, kuna AI tugineb suurel määral andmekogudele, mida võidakse kasutada ilma inimeste teadliku nõusolekuta.

Eelnev tekst on AI enda koostatud n-ö enesekuvand. Pole paha. Aga selge on, et tohutu potentsiaali küljes ripub ka ohtralt küsimärke. Näiteks kasutajate endi vastutus ja moraal. Sest ilma oskusliku juhendamiseta on avalikult kättesaadavad kunstajud siiski veel üpris piiratud. Õnneks. Aga kui kauaks?

LAUSELAEN

„Inimene, kes Kikut päriselt tahab, peab ju kusagil olema."

Läänemaa loomade varjupaiga juhataja **Helina Alp**.
Lääne Elu, 23. november 2024

Jahindus on teadus-, mitte arvamuspõhine tegevus

Lääne Elus ilmus 16. novembril Tarvo Valkeriga usutlus „Ilvesejahti lubama hakates oleksime peagi Euroopas ainsad". Väga intrigeeriv pealkiri. Väga huvitav avaldus.

Ilvese populatsioon on viimasel kuuel aastal Euroopas kasvanud 21,2, Baltikumis aga 72 protsenti. Eestis oleme saavutanud taseme, millest kõrgemale pole teadlaste arvates mõistlik populatsiooni kasvatada. Suurkiskjate (ilves, karu, hunt) arvukus on Eestis sajandi kõrgeim. Sama tendents on Euroopas. Hundi arvukus on kuue viimase aastaga kasvanud 40 protsenti ja kokku on neid u 22 204 ja 34 Euroopa riigis. Probleeme on sellega seoses paljudes riikides. Seepärast tehti ka otsus Euroopas vähendada hundi ohutaset rangelt kaitstust lihtsalt kaitstuks (nagu see on ELiga liitumisest saati Eestis).

See, et meil on ilvese asurkond väga suureks paisunud ja oleme jõudnud taas küttimisvajaduseni, näitab, et Eesti teadlased ja jahimehed on seda populatsiooni väga hästi hallanud ja meil on loodushoiuga asjad paigas. See, mis mujal toimub, pole meie probleem.

Väide, et ilves ei murra kariloomi, on samuti ekslik. Skandinaavias on leitud, et ilvese suvises toitumises võib oluliselt suureneda lamba (*Ovis aries*) osakaal. Ka Norra valitsus eelistab loomakasvatust kiskjate kasvatamisele, kuna Norras on praegu üle miljoni lamba ning ilvesed teevad kahju. 2024 määrati seal küttimiskvoodiks 60 isendit, mis samuti kaevati kohtusse. Kohus omakorda otsustas, et küttimine on põhjendatud. Rootsis on ilvese populatsioon hinnanguliselt 1400–1450 looma, sel aastal oli küttimislimiit 10 protsenti ehk 143 looma. Soomes loendati 2023/2024 seisuga u 2260 ilvest ja eelmisel hooajal eraldati 300 küttimisluba. Küttimine algab detsembris. Väita, et Eesti on siin mingi erand, on ekslik.

Ka sellest võiks aru saada, et loodust tuleb vaadata tervikuna, mitte ühte liiki sellest eraldi välja võttes. Ilvesel ja hundil on ühine toidubaas. Meie u 600 ilvest söövad praegu ära umbes 30 000 kitse aastas. Muide, 2024. aastal on jahimehed praktiliselt lõpetanud kitsede küttimise Mandri-Eestis ja teadlaste ettepanek on olnud ka 2025. aasta kitsejahti oluliselt vähendada.

Kui kiskjate arv on sajandi suurim, siis sõraliste arv on tunduvalt vähenenud. Sellel on seos. Hundil sünnib igal aastal 3–6 kutsikat, ilvesel üks-kaks ja karul üle aasta üks-kaks poega. Kitsel sünnib üldjuhul üks tall ja põdral üks vasikas aastas. Söójate ja söödavate „taastootmisel" on suur vahe. Matemaatika näitab, et meie u 300 hundist saab 40protsendilise juurdekasvu korral küttimiseta viie aastaga kokku 1613 looma! See ei ole kindlasti absoluutne number, aga näitab mastaapi, mis juhtub, kui kiskjaid ei küütita.

ENDRIK RAUN
Läänemaa jahindusklubi esimees

Hundi toidubaasis on pärast sigade katku saabumist aina suurenenud metskitse osa. Ka siin võiks näha suuremat pilti. Kui ilvese asurkond kontrollimatult kasvab, kahaneb ka hundi toidubaas ja hakkavad sagenema koduloomade murdmised. Artiklis välja pakutud looduse isereguleerimise süsteem tähendaks siis seda, et ära süüakse kõik metskitsed, metssead, jänesed, koprad ja siis hakkavad nälga jääma ja surema ilvesed, hundid. Keegi koduloomi ei murraks ja saabub õnnis tasakaal? Kas see on mõistlik jutt?

Samuti on rumal väita, et „jahiseltside survel" soovitab keskkonnaagentuur anda välja 52 ilvese küttimisluba. Kirjutajad ei mõista, et suurkiskjate lube väljastatakse vastavalt ohjamiskavale, mis on riiklik dokument. Eestis koostatakse igaks kümneks aastaks suurkiskjate kaitse ja ohjamise kava. Teine dokument, mille koostavad teadlased kord aastas, on ulukiasurkondade seisund ja küttimissoovitus. Siit tulevad soovituslikud küttimismahud ja populatsioonide arvud, mitte jahimeeste survest.

Hundil sünnib igal aastal 3–6 kutsikat, ilvesel üks-kaks ja karul üle aasta üks-kaks poega. Kitsel sünnib üldjuhul üks tall ja põdral üks vasikas aastas.

Tsitaat intervjuust: „Eestis pole kümme aastat ilvesejahti olnud ja selle aja jooksul on tulnud suured ilusad loomad – seda saab trofeeturismina Lääne-Euroopast tulnud jahituristile päris kõrge hinnaga maha müüa. Ilmselt ei jää need ilvesed kohalikele meestele, vaid müüakse kalli raha eest maha jõukale välisturistile." NB! Ilmselt! Täiesti meelevaldne väide. Nii need kuulujutud sünnivad. See, et Eesti teadlased, ohjamiskavade väljatöötajad tegutsevad välisturistide huvides, lõhnab laimu järele. Süsteemis on kallutatud jõud?

Hunte puudutavas oleme juba siin-seal oma seisukohad avaldanud, aga väide „Esmapilgul võib tunduda, et vähem hunte tähendab vähem rünnakuid, kuid praktikas need asjad nii mustvalged ei ole" on vale. Eelnimetatud dokumentidest loeme, et huntide arvukus ja koduloomade murdmised on viimasel 14 aastal olnud kindlas korrelatsioonis. Seda enam, et näiteks Põhja-Läänemaal, kus on 100 000 ha suurune ohjamisala, pole kümme aastat hunte küütitud, aga murdmised toimuvad aastast aastasse edasi. Miks siis seal targad karjajuhid oma kutsikaid ei manitse? Kutsikad on pigem need, kes prügikastide lõhna peale asulasse tulevad, mitte need, kes organiseeritult karjaaedadesse tungivad.

Sama näitab olukord Soomes, kus analoogselt Eestis toimuvaga on jahivastased jahi aastast aastasse peatanud, aga murdmised toimuvad sellegipoolest edasi. Soomes on praegu u 500 hunti ja sel sügisel on hukkunud juba 25 jahikoera. Hundid ei karda enam ei inimesi ega koeri. Soome jahimeeste liidu teates märgib Jämtlandi tõugu jahikoera kaotanud proua: „See ei ole ainult jahimeeste või koerakasvatajate häda, vaid puudutab ka maapiirkondade elanike turvatunnet. Inimesed mõtlevad, kas julgevad pimedas välja jalutama minna. Sotsiaalmeedias on näha, et hunte nähakse päevavalges ja asulate läheduses, isegi keset asulaid. Need murtud koerad on ju meie pereliikmed."

Meil on Eestis 350–400 hunti ja oleme pindalalt Soomest seitse korda väiksemad. Brüsseli tänavuse otsuse põhjal läheb ka Soomes loodetavasti arvukuse reguleerimine ohjamispõhiseks nagu Eestis ja Lätis. Vähemalt valitsuse tasandil töö käib.

Võrdluseks: Lätis on hundiküttimise hooaeg oluliselt pikem kui meil, kaheksa ja pool kuud (meil neli kuud) ehk 15. juulist 31. märtsini või kuni limiidi äraküttimiseni. Sel aastal on lube eraldatud 298 ja eelmise nädala seisuga on küttida veel alla 50 hundi. Huntide arvukus hoitakse 400–500 vahel ja ka Läti on pindalalt meist 42 protsenti suurem. 2023. aastal murti seal 590 kodulooma.

Tsitaat artiklist: „Praegu tundub, et jahimeeste ja looduskaitsjate vahel on lepitamatu vaen. Tänapäeva looduskaitset vaadates on see meeletu, kui palju on keskkonnaametil ühe aasta jooksul looduskaitsealaseid kohtujuhtumeid." Tsitaadi lõpp. Päriselt? Lepitamatu vaen? Kohtusse kaebab ju teadlaste koostatud küttimisotsuseid ainult üks inimene, kellel puudub erialane taust ja ühiskonna toetus ning kes ketrab samasuguse tonaalsusega mantrat aastast aastasse. Keskkonnaagentuur ei teadvat õigeid andmeid ja kõiges on süüdi maainimesed ise, kes ei hoolitse oma pudulojuste eest. Halduskohtusse hagi esitamine maksab mõnikümmend eurot. Kui see midagi näitab, siis seda, et Eestis valitseb demokraatia. Vladimir Uljanov on öelnud, et kui valet piisavalt palju korrata, muutub see lõpuks tõeks. Facebooki postitusi lugedes tundub, et ka hageja toetajad teavad seda teooriat.

Lääne Elu

LOODUS PANEB ISE ASJAD PAIKA

Tarvo Valker: ilvesejahti lubades oleksime peagi Euroopas ainsad

Looduskaitsja Tarvo Valker ütleb, et pole küttimise vastane, kuid ilvesejahi lubamist ta siiski mõistlikuks ei pea.

Lääne Elu

INTERVJUU / KE

Katarine Rosalie epistlid

142. osa

Epistel reeturite saat kuritegudest parallee

Jahindusest on saanud tänapäeval teaduspõhine, mitte kellegi arvamuspõhine tegevus. Ja rõõm on tõdeda, et sajad ja tuhanded haritud inimeste arvamusavaldused ajakirjanduses ja sotsiaalmeedias seda teaduspõhisust toetavad. Rääkimata nendest, kes ise kiskjatest tulenevaid kahjusid kannatavad.

PALJU PATTE

Kohus võttis vahi alla linna hirmu all hoidnud mehe

Läinud reedel võttis kohus kaheks kuuks vahi alla pikalt haapsallasi petnud 50aastase Ahti.

MALLE-LIISA RAIGLA
malleliisa@le.ee

„Kohus võttis kahtlustatava prokuratuuri taotlusel esialgu kuni kaheks kuuks vahi alla, sest nii prokuratuuri kui ka kohtu hinnangul võib ta vabadusse jäädes jätkata kuritegude toimepanemist," ütles Lääne ringkonnaprokurör Marelle Ulla Lääne Elule.

Haapsalu politseijaoskonna menetlusgrupi juht Vello Palmits ütles, et praegu kahtlustatakse meest viies sel sügisel toime pandud kuriteos, mille hulgas on nii sissemurdmisi kui ka isikuvastaseid kuritegusid ehk löömisi.

Ulla täpsustas, et meest kahtlustatakse lühikese aja jooksul kokku viie kuriteo toimepanemises, millest neli on seotud vägivallaga.

Neljapäeval sulgusid Haapsalus inimesi petnud ja löönud mehe selja taga politseimaja uksed, reedel otsustas kohus ta eeluurimise ajaks vahi alla võtta. MALLE-LIISA RAIGLA

Üks kohtuasi pooleli

Palmits ütles, et mees on tänavu kohtus juba tingimisi karistusega süüdi mõistetud, kuid otsus pole jõustunud, sest süüdistatav kaebas selle edasi. Mees võeti reedel vahi alla, sest ta jätkas uute kuritegudega. „Need asjaolud viitavad sellele, et kahtlustatav pole võimeline vabaduses oma probleeme seaduse piires lahendama ja on oma ettearvamatu vägivaldsuse tõttu ohtlik," ütles Ulla.

Paljud haapsallased panevad Palmitsa sõnul mehe õlule küll mitmeid süütegusid, kuid politsei vajab ka tõendeid, et tegemist oli tõepoolest sama mehega. Nii näiteks teatas esmaspäeval politsei pressiesindaja, et 21. novembril lõi 50aastane mees politseijaoskonnas politseinikku. Küsimusele, kas tegemist oli sama mehega, ei tahtnud vastata Palmits ega Ulla. „Politseiniku löömise asjaolud on veel selgitamisel ja kellelegi kahtlustust ei ole esitatud. Kõikide juhtumite uurimiseks on alustatud kriminaalmenetlust," ütles Ulla.

Lääne Elu suhtles mitme haapsallasega ja nende sõnutsi on mehe õlul sootuks rohkem süütegusid kui need viis, milles teda käimasoleva kriminaalasja raames süüdistatakse. Kuna ajakirjanikuga kõnelnud inimesed kartsid mehe võimalikku kättemaksu, on kõik nad siin loos muudetud nimedega. Mehega on nad aga kõik tuttavad ja tema tegudega kursis.

Kõik nad kirjeldasid meest ühtemoodi: ta on hea jutuga ja suudab musta valgeks rääkida. Tihti räägib ta Itaaliast saadud pärandusest, seal elavast vanaemast või sellest, et tal on seal maja ja kohvik. Teise variandina räägib mees, et ta on tippautomehaanik, ja pakub end tööle.

„Kellega ta jutu peale sai, see kuidagi petta sai," ütles Lääne Eluga suhelnud Priit. Ta rääkis, et mees tegi sagedasti söögikohtades ja poodides külmi arveid, küsis laenuks raha ja bensiini, kuid laenatut tagasi ei viinud, sadas ettevõtetesse sisse kui sealne töödejuhataja.

Hoidis hirmu all

Suvel elas mees jahtklubis asunud soojakus. Koodlukuga suletud soojak oli mõeldud sadamas peatunud jahtide omanikele kasutamiseks, kuid koodi oli süüalune välja uurinud ja käis selles öösiti magamas. Hiljem peatus ta sadama lähikonnas ühes teises konteineris, mille omanikult küsis süüdistatav pidevalt raha ja süüa. Hirmu all olnud omanik täitis kõik käsud. Kahtlustatav vedas soojaku juurde autosid, maale, valuvelgi, vahetas oma auto numbrimärke. Kui mehele öeldi, et ta võiks soojakust ära kolida, lõi ta ütlejat ette hoiatamata, teisel juhul lõikas kättemaksuks auto rehvid läbi. „Politsei käis kaks korda päevas ja laiutas käsi," kirjeldas olukorda Priit.

Lääne Eluga suhelnud Kati rääkis, et süüalune valis välja püsivate elaniketa maja, keeras tänaval asunud elektrikilbist elektri välja ja sellega lülitusid välja ka maja valvesüsteemid. Seejärel sättis süüalune end hoonesse elama. Kui pererahvas mehe majast avastas, saadi ta Kati sõnul välja ainult politsei abiga.

Väikeettevõtja Maret rääkis, et süüalune käis korduvalt nende ettevõttes jutustamas, oli agressiivse häälega, kuid otseselt kurja ei teinud. Esitas küll kord suurejoonelise tellimuse, kuid hiljem jättis kauba välja ostmata.

Kati sõnul on mees teinud palju halbu asju. „On positiivne, et politsei on ta kinni pidanud," ütles naine.

Sama mehe eest hoiatavad ka mitmed internetifoorumid, mis ütlevad, et tegemist on inimesega, kes ei pea oma lubadusi.

Nii kõik mehega kokku puutunud inimesed, kellega Lääne Elu suhtes, kui ka politsei ütlesid, et kui keegi on mehe ohvriks langenud, kuid pole veel mingil põhjusel politsei poole pöördunud, tasub seda kindlasti teha.

Metsküla kool vajab annetajate abi

Teist aastat ilma riigi ja kohaliku omavalitsuse toeta hakkama saanud Metsküla kool vajab abi, et aasta lõpuni välja tulla.

Metsküla Kooli MTÜ juhatuse liikme Silvia Lotmani sõnul on puudu 20 000 eurot. „Detsembrikuu eelarve. Ootame annetajate abi, et saaks detsembri eest õpetajatele palgad välja maksta," ütles Lotman Lääne Elule. Vastu tuleb pidada uue aastani, sest jaanuarist hakkab kooli rahastama riik.

Metsküla Kooli MTÜ tegi 5. novembril Lääneranna vallavalitsusele ettepaneku kooli toetada saja euroga kuus lapse kohta (õppekoha tegevuskulu, mille on kehtestanud valitsus), aga sai eitava vastuse. See toonuks kooli eelarvesse üle 3000 euro kuus. „Kui toetust saaksime, siis tuleksime ilusasti välja ja ei peaks enam annetajate abile lootma," märkis Metsküla koolijuht Pille Kaisel.

Pille Kaisel. MALLE-LIISA RAIGLA

Kuigi 2023. aasta märtsis lubas vallavalitsus teha volikogule ettepaneku erakooli toetada, kui Metskülas see loodaks, ütles Lääneranna vallavanem Ingvar Saare (Isamaa) Metsküla Kooli MTÜ-le ära. Saare kinnitas oma kirjas MTÜ-le, et kohalik omavalitsus oli valmis Metsküla erakooli toetama, aga seda vaid juhul, kui „eelarvelisi vahendeid" ei pea kasutama „erinevate vaidluste" lahendamiseks.

Saare pidas silmas, et lapsevanemad pöördusid oma kooli kaitseks kohtusse ja selle peale on kulunud suur hulk kohaliku omavalitsuse raha. Saare sõnul ei ole eitav vastus tingitud kohtuasjadest, küll aga rahast. „Seega põhjus, miks vald ei kavanda eraüldhariduskoolide tegevuskulude katmist, on triviaalne: rahalised vahendid, mida oleks saanud kulutada tegevuskulude katmiseks, on kulutatud kohtuvaidlusele," põhjendas Saare Metsküla Kooli MTÜ-le. Saare märkis, et järgmise nelja aasta prioriteet on Lihula uue koolimaja ehitus ja kõigest sellest tulenevalt vallavalitsus erakoole ei toeta.

Selle asemel küsib vallavalitsus MTÜ-lt endiselt renti, sest kooli peetakse vallale kuuluvas majas. MTÜ on seni maksnud vallavalitsusele 6000 eurot (alguses tuhat, siis 500 eurot kuus). Kuigi MTÜ on mitu korda teinud ettepaneku leping ümber teha ja MTÜ rendist vabastada, pole vald sellega nõustunud.

Kohalikel omavalitsustel pole kohustust erakoole toetada, aga nad võivad seda teha. Eesti eraüldhariduskoolide ühenduse esimees Ahto Orav ütles Lääne Elule, et tal pole kohalike omavalitsuste lõikes selle kohta andmeid. „Mõned omavalitsused ei pea vajalikuks erakoolidega üldse tegeleda ja mõned on pidanud neid piirkondliku koolivõrgu loomulikuks osaks," märkis Oras.

Metsküla koolis käib 35 last, 1. klassis käib 12 last.

KAIE ILVES

Ramsi teel asuvad väravad jäid suletuks. URMAS LAURI

Ramsholmi omanikku ähvardab sunniraha

Noarootsis Ramsi poolsaarel asuva Ramsholmi kinnistu omanik ei avanud 17. novembriks Ramsi teed avalikuks kasutamiseks ning nüüd ähvardab teda sunniraha maksmine. „Reedel oli värav [Ramsi teel – *toim*] ees," nentis Noarootsi osavallavanem Aivo Hirmo eile Lääne Elule.

Lääne-Nigula valla õigusnõunik Andrus Post saatis kuu aega tagasi Ramsholmi kinnistu omanikule Priit Kotkale ettekirjutuse, et ta peab 17. novembriks oma kinnistu piiril Ramsi teele paigaldatud väravad avama. Kuna kinnistuomanik väravat määratud ajaks ei avanud ja kui ta keeldub ka sunniraha maksmast, on vallal võimalik minna kohtutäituriga seda sisse nõudma.

Post ütles, et enne kui ta sunniraha otsuse kohtutäiturile saadab, annab ta Kotkale raha maksmise võimaluse. Kui Kotkas sunniraha ei maksa, läheb otsus kohtutäiturile. „Ning seejärel arestitakse tema kontod ja vara, kui ta seda vabatahtliku täitmise tähtaja jooksul ära ei tasu. Siis hakkab täitur ilmselt tegema ka ettevalmistusi väravа eemaldamiseks," ütles Post. „Täitmisele läheb ju kaks nõuet – sunniraha ja asendustäitmine ehk värav."

Kotkad ostsid sügisel 2016 Ramsholmi kinnistu, mille kaudu viib Ramsi tee poolsaare tipus olevale Lääne-Nigula vallale kuuluvale 0,55 hektari suurusele Ramsi puhkekohale. Mais 2017 paigaldasid Kotkad kinnistu piirile Ramsi teele väravad – autoga sealt edasi ei pääse, kuid jalakäijatele ja ratturitele mõeldud läbipääs pole lukustatud.

Augustis 2021 otsustas Lääne-Nigula vallavolikogu määrata Ramsi tee avalikult kasutatavaks. Kotkad kaebasid ka selle otsuse kohtusse. Tallinna ringkonnakohtu otsusega jäi õigus Lääne-Nigula vallale, sest riigikohus ei võtnud mullu detsembris asja arutusele.

„Minu seisukoht pole muutunud, arvan, et see on tegevus, millega ei peaks tegelema," lausus Kotkas augustis Lääne Elule. Lääne-Nigula vald on aga jätkuvalt seda meelt, et kohtuotsus tuleb täide viia ning poolsaare tippu viiv tee liikluseks avada.

URMAS LAURI

Lääne maavalitsuse maja Lahe tänaval. URMAS LAURI

Keskkonnamet kolib maavalitsuse majast välja

Täna kolivad Haapsalus Lahe 8 asuvas endises Lääne maavalitsuse majas neli aastat paiknenud keskkonnaameti töökohad Vasikaholmil asuvasse keskkonnaameti majja.

„Keskkonnaameti eesmärk on jätkuvalt pakkuda parimaid töötingimusi oma töötajatele," ütles keskkonnaameti haldusosakonna juhataja Kairi Rikko Lääne Elule. „Sellel nädalal kolime seni Lahe 8 asuvad kolme teenistuja töökohad ümber Lahe 38 paiknevasse kontorisse. Seeläbi saavad kõik meie Läänemaa töökohad asuma ühes hoones ning klientidel puudub edaspidi vajadus käia kahes eraldi hoones."

Kokku hakkab Lahe 38 majas töötama kümme inimest, lisaks on kontoris üks mobiilne töökoht, lausus Hiiu-, Lääne- ja Saaremaa büroo juhataja asetäitja Liina Simpson.

Septembris 2020 kolis keskkonnaameti Haapsalu esindus Kiltsi teelt Lahe tänavale endisesse maavalitsuse majja. Toona öeldi Lääne Elule, et uues asukohas paiknevad keskkonnaametnikud teistele riigiasutustele lähemal. Uues kontoris oli parem internetiühendus ja moodsam töökeskkond kui eelmises ja keskkonnaametil on nüüd ka uus arhiiviruum ja garaaž eritehnika hoiustamiseks.

Keskkonnaametil on Lahe 38 kinnistul suured garaažid ning Simpsoni sõnul mahub neisse kogu keskkonnaameti eritehnika ning koht on ka arhiivi jaoks olemas.

URMAS LAURI

TAGASI TULNUD LIIK

Aasta lind on tontlik kormoran

Eesti ornitoloogiaühing on kuulutanud 2025. aasta linnuks kormorani – linnu, kelle suhtes on inimestel vastakad tunded.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

Kormorane näeb sageli meres kividel konutamas. URMAS LAURI

Kormoran, teise nimega karbas, võib oma musta sulestiku ja kõvera kaelaga kividel tiibu kuivatades mõjuda tõesti kummituslikuna. Ka piirkonnad, kus nad pesitsevad, võivad aja jooksul muutuda tontlikuks kormorani väljaheidetest, mis hävitavad kõik rohelise. Kalamehed süüdistavad kormorane selles, et need söövad ära kalavarud.

„Kormoran saigi aasta linnuks valitud seetõttu, et ta on saanud palju negatiivset tagasisidet," ütles Eesti ornitoloogiaühingu nõukogu liige Tarvo Valker. Tema sõnul on just kormorani aasta linnuks kuulutades võimalik teadvustada, et ehk polegi tegemist nii paha linnuga, nagu teda soovitakse näha.

Kormorane, kes, tiivad laiali, kividel istuvad, võib silmata isegi Haapsalu promenaadil jalutades. „Nad on küll veelinnud ja hangivad toitu veest, aga kui nad on mõnda aega vees toitunud, ajavad nad oma suled laiali, et neid kuivatada," selgitas Valker. Kormoranil pole nimelt sulgedel samasugust vett hülgavat kihti kui teistel veelindudel.

Kuni 1990. aastateni oli kormoran Eestis haruldane lind. Valkeri sõnul ei tähenda see, et kormoran oleks uustulnukana Eestisse saabunud, vaid see linnuliik on siia tagasi tulnud. Tegelikult on kormoran ürgne linnuliik, kes on aastasadu olnud Eesti aladel tavaline. „Sellele viitavad näiteks kohanimed Tondisaar ja Tondilaid," ütles Valker. Ta selgitas, et need nimed on tulnud sellest, et kormorani väljaheide hävitab taimestiku ja nii tekivad tontlikud maastikud.

Kormoranide vahepealse kadumise põhjuseks on inimene. „Möödunud sajandil oli kalatoiduliste lindude suhtes vaenamine ja neid tapeti palju. Sellega suruti arvukus kunstlikult maha," ütles Valker.

Meie aladele tagasi hakkas kormoran tulema 1980. aastate teises pooles ja 1990. aastate alguses. Peagi oli neid linde siin väga palju. Valkeri hinnangul on praeguseks kormoranide arvukuse tipp möödas. „Arvukus lõputult kasvada ei saa, seda juba toidubaasi tõttu," ütles ta.

Kormoranid võivad pesitseda nii maa peal kui ka puude otsas. Lääne-Eestis ja Matsalus pesitsevad nad sageli laidudel, kus nende pesad on maa peal. Seal on Valkeri sõnul kormoranide arvukuse vähenemisel veel teinegi põhjus: nende poegi söövad merikotkad. „Kormoran on küll suur lind, aga oma pesa ta kaitsta ei suuda," rääkis Valker. Kui oht läheneb, paneb kormoran plagama ja nii on merikotkastel lihtne pesast poegi kaasa viia. „Paljud kormoranide kolooniad Matsalu lahe ümber kadusid üsna ruttu, sest seal on palju merikotkaid," ütles Valker.

Laidudelt on kormoranid kolinud turvalisemasse paika. „Haapsalust põhja pool on ainult üks suurem koloonia ja see asub Noarootsis Sutlepa mere ääres," ütles Valker. Suurimad kolooniad võivad koosneda isegi kuni 2000 pesast. Valker ütles, et need kormoranid, keda võib näha Haapsalu promenaadil, on aga peamiselt läbirändajad ja mittepesitsevad noorlinnud.

Kalameeste pahameele alla on kormoran langenud selle tõttu, et ta toitub kalast, süües päeva jooksul ära 350–500 grammi kala. Valker ütles, et samas maitseb kormoranile näiteks ümarmudil, kes võõrliigina on end meie vetes sisse seadnud ja kellest me ise veel lugu pidada ei oska.

Kormoranide vastu on püütud võidelda munade õlitamisega. Valker pole aga kindel, kas see ka kormoranide arvukust mõjutab. „Kui viime koorumise edukuse alla, paraneb ülejäänud poegade ellujäämine ja kokkuvõttes ei pruugi õlitamine anda soovitud efekti," ütles Valker.

Et inimesed aasta linnuks valitud kormoraniga paremini tuttavaks saaksid, valmib tuleval aastal keskkonnainvesteeringute keskuse toetusel rändnäitus ja koduleht, mis tutvustavad kormorani ja tema rolli looduses. Samuti on ornitoloogiaühing alustanud kormorani pildikorjega, et kasutada pilte loodushariduslikel eesmärkidel.

Kormoran on järjekorras 31. aasta lind.

Hea läänlane!

Öeldakse, et andmisrõõm on suurem kui saamisrõõm. Kohe kätte jõudev advent on just sobiv aeg rõõmustada selle üle, et saad teha kellelegi head. Iga päev kuuleme uudiseid sellest, kuidas elu muutub järjest keerulisemaks. Nii on meie kõrval järjest rohkem ka lapsi, kelle jõulud tulevad nukramad, sest nende vanemate rahakott ei võimalda teha kingitusi. Et ka nende laste silmad jõuluõhtul säraksid, korraldab Lääne Elu kolmandat korda heategevuskampaania, kus lugejate abiga täidetakse kehvemates oludes kasvavate laste jõulukingisoovid.

Kingisoovid on kokku kogunud Haapsalu linnavalitsuse lastekaitsetöötajad, kes toimetavad kingid ka lasteni.

Aidake meil aidata!

Tänutundega
Kaire Reiljan,
peatoimetaja

LÜHIDALT

Herilased jäid Karudele alla

Reedel jõhvis peetud Saku I liiga kohtumises pidid Haapsalu Herilase korvpallurid tunnistama Kadrina Karude 94:68 paremust.

Herilased avasid esimesena skoori ja läksid mängu esimesel minutil kahe punktiga juhtima, kuid üsna kohe vastasid Karud korviga ja viigistasid seisu. Taas suutsid Herilased kahe punktiga juhtima minna, kuid kohe vastasid Karud taas korviga.

Esimese veerandaja kolmandal minutil viis Andres Andrei tabav kolmepunktivise Herilased taas ette, kuid nüüdki vastasid Karud kolmepunktise tabamusega. Sealt edasi läksid Karud juba oma teed ning esimese veerandaja lõpuks oli vahe kärisenud 17punktiliseks – Kadrina Karud juhtisid 32:15.

Teise veerandaja lõpuks oli Karude edu juba 28 punkti. Vaheajale mindi Karude juhtimisel 59:31. Kolmandal veerandajal õnnestus Herilastel järjest mitu korvi visata ja vahe kahanes 19 punktini 40:59. Veerandaeg lõppes aga Karude juhtimisel 73:52.

Nagu kogu mäng, kulges ka viimane veerandaeg Karude juhtimisel ja lõpuvile kõlades pidid Haapsalu Herilased tunnistama vastase 94:68 paremust.

Haapsalu Herilaste resultatiivseim mängija oli Kent-Kaarel Vene, kes viskas 14 punkti. Aivar Grüning võttis kaheksa lauapalli ja andis seitse resultatiivset söötu.

Turniiritabelis praegu 8. kohal olevatel Haapsalu Herilastel on nüüd üheksast mängust kirjas kolm võitu ja kuus kaotust.

Haapsalu korvpalluritel on võimalus oma seisu parandada juba sel reedel, kui nad kohtuvad kl 19.30 kodusaalis Paide Viking Window meeskonnaga. Paidelased on sama kaotuste ja võitude arvuga praegu turniiritabelis seitsmendal kohal.

Kaire Reiljan

Virtsus mängisid Lõuna-Läänemaa ja JK Vaprus noored jalgpallurid

Reedel oli Virtsu kooli spordihoones ajalooline jalgpalliõhtu, kus juba üle 20 aasta sõprust pidanud Lõuna-Läänemaa jalgpalliklubi ja Pärnu jalgpalliklubi Vaprus tõid palliplatsile oma noormängijad.

Tillukese maaklubi eest astusid väljakule kõik praegu klubis treenivad 28 noorjalgpallurit. JK Vapruse eest sõitis Virtsusse aga treener Virgo Valliku üks noortegruppidest. Vallik on ise Lõuna-Läänemaa JKst välja kasvanud tippjalgpallur ja sel aastal lõppes 21aastasel ründajal juba neljas Premium liiga hooaeg. Olles profimängija, on temast saanud treener nagu ka teisest Vapruse klubis mänginud maaklubi kasvandikust Robin Mõttist.

Virtsu jalgpalliõhtul näitasid mängud, et tavapärasest veidi väiksemas saalis on saalijalgpalli võimalik mängida küll. Kõik lapsed olid väga tublid. Nooremad mängisid suure lusti ja rõõmuga, vanemad poisid aga tõid esile juba päris hea tehnika. Kui väiksemas saalis saad hakkama näiteks ühepuutesöödu ja korraliku pallisurmamisega, on see tulevikus väärtuslikuks kapitaliks.

Kui jalgpallureid oli kahe klubi peale palliplatsil üle 40, siis positiivselt üllatas suur pealtvaatajate ja kaasaelajate arv.

Kaks klubi on aastaid pidanud sõpruskohtumisi ja ka perepäevi. Väikesest maaklubist on sel aastal Premium liigas seitsmenda koha saanud klubisse aastate jooksul siirdunud kaugelt üle 20 jalgpalluri. Seda nii noorte- kui ka esindusvõistkondadesse.

Pärast mängu oli meeldiv hetk, kui tubli mängu eest tuli lapsi suurte kommikottidega autasustama Pärnu JK Vapruse kogukonnajuht, samuti Lõuna-Läänemaa JKs alustanud ja 16aastaselt koos Reno Markiga Premium liigas debüüdi teinud Rocco Mõtt.

Jaanus Getreu

VEHKLEMINE

Lehis ja Differt tõusid pjedestaalile

Kanadas Vancouveris MK-etapil võitis Katrina Lehis hõbe-, Nelli Differt aga pronksmedali. Eesti epeenaiskond saavutas viienda koha.

AIVO PALJASMAA
info@le.ee

Meie vehklejad tõestasid taas oma meisterlikkust. Individuaalturniiril pääsesid otse 64 hulka Nelli Differt ja Irina Embrich. Alagrupiturniirilt lisandusid neile Katrina Lehis (võitis kõik vastased) ja Julia Beljajeva (üks kaotus). Kokku osales 170 epeenaist.

Põhiturniiri alustasid kõik eestlannad võidukalt. 32 hulgas langesid välja Embrich ja Beljajeva. Viimase alistajaks oli Differt tulemusega 15:12.

Differt on varasemas usutluses tunnistanud, et ega see kõige rõõmustavam ole, kui turniiritabeli asetusega mõni koondisekaaslane vastu tuleb. „Siis me muutuksime nagu teineteise vaenlaseks, aga järgmisel päeval peame õlg õla kõrval naiskondlikul turniiril ühise asja eest väljas olema. Paraku nii see vehklemises on," ütles ta.

Lehis alistas samal ajal šveitslanna Pauline Brunneri 15:9.

16 hulgas oli Lehis aga kindlalt üle Ester Muharist (Ungari) 15:9. Mäletatavasti rikkus noor ungarlanna kõigi meie tuju, kui ta suvel Pariisi OMil haaras lisaajal torkega pronksmedali Differti näppude vahelt.

Differt alistas samal ajal Itaalia esindaja Sara Maria Kowalczyki 15:10. Veerandfinaalis oli Differt üle prantslannast Jade Sersot'st 15:10 ja Lehis noorest ukrainlannast Emil Conradist 15:7.

Poolfinaalis kohtusid Differt ja Lehis omavahel. Kui mõne aja eest Eesti karikavõistlustel oli nende matši kindlaks võitjaks Differt, siis sedapuhku oli Lehis pidurdamatu. Tema võidunumbrid 15:6 räägivad ise enda eest. Muide, Lehisel oli isiklik treener Nikolai Novosjolov kaasas, Differti treener Helen Nelis-Naukas viibib aga praegu oma nooremate kasvandikega võistlusreisil.

Esikohamatšis koges Lehis aga esimest korda kahe päeva jooksul kaotuskibedust, jäädes alla 2022. aasta maailmameistrile, Lõuna-Korea esindajale Song Serale 13:15.

Pjedestaal nägi aga uhke välja, sest kaks Haapsalu koolkonna esindajat seisid seal, medalid kaelas – Lehisel hõbe ja Differtil pronks.

AUGUSTO BIZZI / FIE

Poolfinaalis läksid omavahel kokku Katrina Lehis (vasakul) ja Nelli Differt, sedapuhku võitis Lehis.

Naiskonnaturniiril hellitasime lootust, et ehk kordub kahe nädala tagune MK-etapp Araabia Ühendemiraatides, kus eestlannad võitsid esikoha. Aasta eest oli Vancouver meile võidurõõmu pakkunud. Üle mitme aja oli meie naiskond siis võidukas, paraku jäi see Pariisi OMile kvalifitseerumisel ainukeseks kordaminekuks ja OMile meie naiskond siiski ei pääsenud.

Teatavasti pole vehklemisliit siiani suutnud naiskonnale peatreenerit leida ja mängiva treenerina tegutses raja ääres teenekas Irina Embrich.

Esimene matš Iisraeliga kujunes ootamatult raskeks. Veel 20 sekundit enne lõppu juhtisid vastased ühe torkega, kuid meie ankrunaisel Beljajeval õnnestus viigistada. Lisaajal sooritas ta võidutorke ja tulemusega 34:33 sammuti veerandfinaali.

Seal peeti maha tasavägine matš Prantsusmaaga, kus kord juhtis üks, kord teine torke või paariga. Beljajeva alustas viimast vahetust eduseisus 23:22, kuid seekord ei suutnud ta võitu koju tuua. Meie koondis kaotas napilt 26:27.

Embrich ennast rajale ei lasknudki ja ilmselt tuleb nüüd tunnistada, et mängiv treener ei ole meie koondisele ikkagi jätkusuutlik lahendus. Kui eelmisel etapil tuli ta vähemalt korraks rajale, et vastaste rütmi lõhkuda, siis nüüd prantslannade vastu ta ainult juhatas vägesid.

Lehis tõestas jätkuvalt oma head vormi, tuues võistkonnale +4 punkti, Beljajeva –2 ja Differt –3.

Küll aga veheldi isukalt 5.–8. koha väljaselgitamisel, kus alistati kindlalt Itaalia 45:28 ja Saksamaa 43:29. Saavutatud viies koht ei ole altminek, aga võimete poolest oleks võinud ka kõrgema koha saavutada. Kokkuvõttes esinesid meie naised aga ikkagi tublilt. Naiskondliku turniiri võitis Lõuna-Korea.

Samal ajal võistlesid Vancouveris ka epeemehed, kuid Eesti vehklejad sellest MK-etapist osa ei võtnud.

Läänemaa parimad laskurid on selgunud

Läänemaa laskmismeistrid selgitati välja kolme nädalavahetuse jooksul. Nagu ikka, oli osalejaid arvukalt.

Kummaline oli ühe rahvusvahelise kategooria kohtuniku imestus, miks toimub laskmine mitmel nädalavahetusel. Eri relvaliikide võistlusi pole väikses lasketiirus võimalik üheaegselt läbi viia. Kolmel novembri nädalavahetusel toimusid erinevad harjutused (püstol, püss ja õhkrelvad).

Hea oli näha, et taas oli väga arvukalt osalemas kohalikke kaitseliitlasi. Tänu lasketiiru hinge Tiit Lintsi eestvedamisele on viimastel aastatel tekkinud ja märgatavalt suurenenud aktivistide seltskond, kes veavad nii täiskasvanute kui ka noorte tegevust lasketehnika täiustamisel.

Ülitugev oli tänavuse Eesti tugevaima naispüstolilaskuri Triin Kuusiku tulemus spordipüstolis. Tasemevahe oli selgelt märgatav. Kuusik tuli sel aastal Eesti meistriks, võitis viie riigi sõjaväelaste karikavõistlused ja oli Euroopa karikaetapil teine. Lisaks oli ta osaline mitmes Läänemaa laskurite Eesti meistrivõistlustel võidetud medalis.

Kokku on Läänemaa laskurid toonud sellel aastal Eesti tiitlivõistlustelt neli kuld-, seitse hõbe- ja kaheksa pronksmedalit. Ja aasta ei ole veel lõppenud.

MATI SEPPI

Läänemaa laskmismeistrid

Olümpia kiirlaskmine
1. **Elari Tahvinov** 277 silma
2. **Raal Kurus** 270 silma
3. **Kaimar Pärnpuu** 263 silma

Spordipüstol (20 ringmärki + 20 siluetti)
Mehed
1. Raal Kurus 381
2. Elari Tahvinov 372
3. Kaimar Pärnpuu 367
Naised
1. **Triin Kuusik** 382
2. **Johanna Rammu** 352
3. **Leana Arro** 350

Õhupüstol 40
Mehed
1. **Elari Tahvinov** 374
2. **Karlis Lõps** 367
3. **Kristjan Tokko** 361
4. **Arti Aasav** 361
5. **Raian Kleemann** 360
Naised
1. **Kaidi Saarna** 361
2. **Akneliina Luur** 358
3. **Maret Härm** 356

Vabapüstol 30 lasku üldklass
1. **Ariko Astra** 250
2. **Kaimar Pärnpuu** 238
3. **Kristjan Tokko** 236

Noorte spordipüstoli ringmärk 10 laskurid
Poisid
1. **Jörn Markus Toomingas** 92
2. **Arti Aasav** 92
3. **Jasper Rea** 91

Tüdrukud
1. **Johanna Rammu** 88
2. **Leana Arro** 88
3. **Ly-Anna Luigand** 85

30 spordipüssi lamades
Mehed
1. **Daimar Liiv** 286
2. **Raigo Pärnapuu** 285
3. **Martten Tiitsma** 285
Naised
1. **Margareth Kampmann** 284
2. **Veronika Laanes** 281
3. **Ave Treimann** 277

3 x 10 spordipüss (põlv, lamades, püsti)
Mehed
1. **Raigo Pärnapuu** 273
2. **Eerik Salf** 263
3. **Martten Tiitsma** 259
Naised
1. **Ave Treimann** 245
2. **Eva-Liisa Saag** 244
3. **Gertlin Kanarbik** 243

Õhupüss 40
Mehed
1. **Martten Tiitsma** 384,1
2. **Raigo Pärnapuu** 379,2
3. **Eerik Salf** 374,4
Naised
1. **Margareth Kampmann** 386,7
2. **Gertlin Kanarbik** 378,3
3. **Eva-Liisa Saag** 371,8

Segavolle teise etapi võitjad. MEELIS NUKKI

Läänemaa JK jätkab esiliiga B tasandil

Pühapäeval Uuemõisa jalgpallihallis peetud esiliiga B teises üleminekumängus kindlustas Läänemaa jalgpalliklubi esindusmeeskond ka järgmiseks hooajaks koha esiliiga B-s.

Liigakoha eest võitlesid kohalik Läänemaa JK ja Pärnu JK Vapruse U21 võistkond. Nädal varem peetud esimeses mängus Pärnus lepiti 2:2 viiki. Otsustavas mängus algas seega kõik otsast peale.

Vaprus läks 32. minutil Johann Gregor Allase väravast juhtima. 43. minutil pääses löögile Simon Smirnov, kes kasvatas külaliste edu kaheväravaliseks.

Läänemaa meeskonna puhul on tavaks saanud, et kõigepealt tehakse oma elu raskeks ja siis hakatakse rongi alt välja ronima. Nii ka seekord.

Teisel poolajal tõi Läänemaa end mängu tagasi. 60. minutil lõi läänlaste eest värava vahetusest sekkunud Andreas Tiits. Ründajale oli see sel hooajal juba 18. Vaid minut hiljem viigistas Läänemaa eest rekordarvu mänge pidanud Martin Salf seisu. 80. minutil viis Martin Valkiainen võõrustajad penaltist juhtima. Üheksa minutit hiljem oli taas täpne Salf, kes vormistas mängu lõppskooriks 4:2 Läänemaa kasuks.

Kahe mängu kokkuvõttes jäid läänlased 6:4 peale ning säilitasid sellega koha esiliiga B tasandil. 2025. hooaeg on väikeklubi meeskonnale seal juba kuues.

Mängu eel tänati ja tunnustati klubi kasvandikku, haapsallast Kristo Ennu, kel nädal varem täitus 250. mäng esinduse särgis.

Läänemaa lõpetas hooaja 42 punktiga, mis on oluliselt parem tulemus kui 2023. aastal kogutud 26 punkti.

Esindusmeeskond suundub nüüd paarinädalasele treeningpausile. Järgmisel korral tullakse platsile aastalõputurniiril.

TRIIN VELLEMÄE

Segavollet juhivad Jundas ja Tikerpuu

Reedel peeti sisehooaja segavolle turniiri teine etapp, kus osales 42 võrkpallisõpra.

Ridala spordiklubi korraldatavast turniirist osavõtjad jagati sel korral 11 võistkonnaks.

Teise etapi võitis võistkond, kus mängisid Roger Tibar, Rainis Suits, Tarmo Mäll ja Eliise Loorens. Teiseks jäi võistkond koosseisus Janar Kuld, Norbet Noot, Helen Jakobson ja Greete Tikerpuu. Kolmanda koha saavutasid Marcus Jundas, Tõnu Heinorg, Tanel Saar ja Heliko Nukki.

Kahe etapi kokkuvõttes juhib turniiri meestest Marcus Jundas ja naistest Greete Tikerpuu,

MEELIS NUKKI

JÄRJEJUTT

Kui kodust kord laia maailma …

Elmar Veskeri (1928–2017) mälestused

11. osa

Kui kusagil koolivälisel peol käisin, oli see kohe koolis teada ja direktor Tiitsmaa päris minult aru, kuidas ja miks ma sinna sattusin.

Pagari kord oli väga karm – psühholoogiliselt raske taluda. Päevavalgust peaaegu polnud, magamisaega ööpäevas kuus tundi. See oli kurnatud inimesele äärmiselt vähe. Päevased tukkumisvõimalused olid kasinad. Ei saanud sedagi kuut tundi, sest öiste väljakutsumistega püüti und võimalikult palju häirida. Boksid, üksikkartser, Jakobsoni ja Kummi „punane tuba" peksmiseks-piinamiseks, üldkambrid enamuses läpatanud õhuga. Pidev kontroll läbi luugisilma ja luugi avamisega. Vähene jalutusaeg kümme minutit. Pakkide keeld. Magamisriided olid korralikud: mingi õhuke vatimadrats, laastupadi, üks lina madratsile ja sineliriidest must tekk. Magada tuli põrandal. Lusikas ja alumiiniumkauss. Toit: 600 grammi leiba, tükk suhkrut. Hommikul kruus sooja vett. Mõni soolasilk või turska. Paar kartulit. Lõunaks supiliru, harilikult roiskunud kalast. Mõnikord kulbitäis niinimetatud putru: hirss, tatar, kaerahelbed.

Olen kuulnud inimesi ütlevat: „600 grammi leiba! Seda on ju nii palju, et ei jaksa päeva jooksul äragi süüa!"

Seda võib tõesti isegi üle jääda, kui on leiva kõrval muid toiduaineid. Kui aga puuduvad rasv ja valgud ning seda veel pikemat aega, algab pidev näljatunne. Silme ees seisab leib – seda sööks lõpmata, sööks nii palju, et näpuotsaga oleks järg söögitorus tunda, nagu vangid tavatsesid öelda. Siis on juba sisemised varud otsas. Ega nädal-paar-kolm küll veel midagi tervisele ei tee. Organismil on oma varud ja ajuga on veel kõik korras. Organism kaitseb end viimase võimaluseni. Kui see poolnälg kestab aasta või paar, siis normaalsetes toitumistingimustes taastad end mitumitu aastat. Muudkui sööks ja sööks. Igal juhul mälule jätab see jälje, inimene kipub unustama, muutub hajameelseks.

Heimar Koppeli lugu

Pagaris tekkis minu ja Heimar Koppeli vahel usalduslik vahekord. Ta hakkas mulle jutustama, kuidas ta noore mehena saksa sõjaväkke võeti. Pärast lahinguid ja sõja lõppu õnnestus tal end Lääne liitlastele (ameeriklastele) vangi anda. Kui algas kohtuprotsess natslike kurjategijate üle, koondati Nürnbergi ühe kompanii jagu eestlasi, kellele anti vastav väljaõpe vanglateenistuse alal, eririietus ja muu tarvilik. Enne teenistust andsid nad ametivande. Eeskirjad olevat olnud ranged. Ta kirjeldas, kuidas vangid end üleval pidasid (üksikasjad on meelest läinud). Tol korral ei tahtnud seda hästi uskuda, kuid hilisemad teated kinnitavad seda Nürnbergi lugu. Oli ka teisi teenisid nõukogude armees. Tema arreteerimise kohta kuulsin ma järgmist versiooni Arno Küüdilt, kes oli laskurkorpuses olnud politruk. Tema jutu järgi oli kindralleitnant Pärn ja kindralmajor Luukas teel autoga Tallinnast Pärnusse.

Kui see poolnälg kestab aasta või paar, siis normaalsetes toitumistingimustes taastad end mitu-mitu aastat.

– Teder Massust. Küsisin Heimarilt, miks ta Saksamaalt Eestisse tagasi tuli. Vastas, et neile anti valida, kas kolm aastat vanglat või vabatahtlikult tagasi Eestisse.

Lugu olnud järgmine. Poisid olid võtnud vähem valvatud baasist Studebackereid ja käinud nendega sõitmas. Sõjaväepolitsei näinud neid ja pidanud kinni. Seda võetud kui autovargust ja neile määratud kolm aastat vangistust.

Mine sa tea, kuidas kõik see oli. See võis ka suitsukate olla nendele Eesti noormeestele, keda saadeti Eestisse appi vabadusvõitlejatele. Tean ainult seda, et Tederi kodust leiti raadiosaatja. Tederi tütar elab Virtsus. Heimar Koppelist pole ma enam midagi kuulnud. Talle mõisteti § 58-1A-16-11 põhjal 15 aastat sunnitööd.

1950. aasta jaanuaris, kui ma veel Pagari keldris vaevlesin, saime morsega teada, et meie kõrvale kambrisse toodi Erika Kuusk ja kindralmajor Lukase tütar. Tol ajal oli tavaline, et arreteeriti Eesti Vabariigi aegseid ohvitsere, kes olid jäänud ellu, isegi neid, kes

[Siin on tekst katkenud. Hiljem leidsin ühe tekstilõigu selle loo kohta. Nimelt olevat teel Pärnusse Pärna ja vastutulija vahel tekkinud sõnvahetus. Keevaline Pärn lasknud vihahoos selle mehe maha ja soovinud, et Lukas teo enda nimele võtaks, lubanud ta kindlasti välja päästa. Seda aga ei juhtunud, sest vastavad oganid võtsid arvesse ka tema eestiaegse tegevuse. – L. Vesker]

Vahepeal oli mul maja ehitustöös paus, siis sõrm paranes sedavõrd, et sain töödega jätkata, midagi teha – ülemisse keskmisse tuppa topeltaknad ja jätkata kirjutamist. Paus kirjutamise ajal pole kuigi hea. Ma jätaks täna selle Pagari rahule, kuid pean siiski selle juurde jälle tagasi tulema.

Järgneb

ARRIVA OÜ

EITAV ABISÕNA		VILETS LINNAOSA	UKRAINA MAAKOOD	VESINIK		RIIK LÄHIS-IDAS	LINNAJAGU	ALUMII-NIUM	AUTOMARK	HÄBELIK	MARU-TÕBINE LOOM
JÄRSU HOOGA							FOTOTÖÖ-RUUM				
VANUS				KIIDUKUKK / KOLJU-							
KÄHKU								MÕLA / MONARHIST-LIKU RIIGI KODANIK			
TEELUSIKA-TÄIS			TRÜKIS / ...MUUSIKA							URAAN / KÜLMIKU OSA	
EHK		POOLLAHTI / ÕHU LIKUMINE							SAARESTIK / VEHKLEMIS-RELV		
MASSIÜHIK / OVAALNE KÕRGENDIK						RAKUTUUMA-, TUUMA- / ... KINNITAB REEGLIT					
VÄIKSEM OSA MILLESTKI SUUREMAST							SOOLAVABA / TEMA				
EUROOPIUM			EESTI ANSAMBEL / BASSEIN					... *AVION* / TUULIUM			
PÕLI				ALALEÜTLEV / EESTI HELILOOJA							KÜLALISE TOODUD SÖÖGI- JA JOOGIPOOLIS
NJUUTON		... TALTS / KAUGUS ÜMBERRINGI (ÜLEK.)					... MIKIVER / UJEDALT				
KEEL AAFRIKAS / EESTI KORVPALLUR								RÕIVAS / ILMASTU			
MÕIS VIRUMAAL						RIIGIKOGU / EUROOPA LIIT			LÜHILAINE / TARTU ÜLIKOOLI REKTOR		
MASTI RÕHTPEEL				MITTE LUBAMA / NORRA MAAKOOD							
IDENTIMINE			JÄRGARV / PUDRU-MULK							KAALIUM / KÜSISÕNA	
MEE- JA VÜRTSITAIM						MUUSIKA-STIIL / RAHVUS-VAHELINE					
LAIA HAARDEGA BISNISMEN											
PÜSI, RAHU				EESTI VABARIIK			MEEDIK				

KUHU MINNA

• KINO

Haapsalu kultuurikeskuses:
„Gladiaator II" 26. nov kl 17.
„Mind on kaks" 26. nov kl 19.45, 28. nov kl 19.30, 1. dets kl 13, 4. dets kl 19.30.

• TEATER

Haapsalu kultuurikeskuses:
27. nov kl 19 Rakvere teatri „Oi, Johnny", piletid 23/20 Piletilevis ja Piletimaailmas.

• MUUSEUMID

Haapsalu linnuse muuseum
K–P 10–18. linnus.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus
K–P 11–17. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda
R–P 11–17. www.salm.ee.

Raudtee- ja sidemuuseum
K–P 11–17. www.salm.ee.

Ants Laikmaa muuseum
(Kadarpiku küla, Lääne-Nigula): R–P 11–16. www.salm.ee.

Rannarootsi muuseum
(Sadama 32, Haapsalu) T–L kl 10–16. Muul ajal ettetellimisel, tel 5562 3993. www.aiboland.ee.

Rõude muuseum
1. oktoober – 1. mai avatud ettetellimisel roudemuuseum@gmail.com või telefonil 5683 1203, Maie.

Lihula muuseum on avatud etteteatamisel E–R 10–17. Tel 5333 8586. E-post: lihulamuuseum@laaneranna.ee.

Hanila muuseum:
ekskursioonid etteteatamisega. Tel 509 9663. E-post: hanilamuuseum@laaneranna.ee.

• NÄITUSED

Keskraamatukogu (Posti 3) trepigalerii seintel Kädi Risti „Võlumetsa saladused".

Lugemissaali vitriinides „Napoleon I Bonaparte 255". Näitused on avatud 29. novembrini.

Laenutussaali vitriinides tsaariaegsed nõud ja merendusega seotud raamatud Jüri Tõnisma kogust 28. novembrini.

Haapsalu linnagaleriis:
Tiiu Randmann-Mihkla *performance* „Ma su pisaraid ei usu" 30. novembrini. Galerii avatud K–P 12–18.

Haapsalu kultuurikeskuse fuajees: Haapsalu fotoklubi aastanäitus 30. novembrini.

Haapsalu kunstikoolis
(Jaani 2): majagaleriis Liina Viireti akvarellinäitus „Tuju ja taju" 14. detsembrini. Galerii avatud T–R 14–18, L 12–16. Tasuta!

Haapsalu pitsikeskuses
(Karja 25): „Teksamäng" avatud 26. novembrini. Keskus avatud T–R 11–16, L 11–15.

Kullamaa kultuurimaja galeriis:
„Legendaarne haridusjuht Jüri Uustalu" ja „Silla kooli lugu". Näitused jäävad avatuks 29. detsembrini.

Toimetus avatud
E–R 8.00-16.30

PIPARKOOGILINNUS

Haapsalu linnus ja Koogikiirabi korraldavad konkursi
Piparkoogilinnus

Pane oma fantaasia ja käteosavus proovile ning meisterda **piparkoogist linnus**!

Töid ootame Haapsalu linnusesse 27.11.–1.12.2024.

Võitjate väljakuulutamine ja auhindamine toimub 15. detsembril.

Kõiki töid näeb linnuse muuseumis 6. jaanuarini.

2023. aasta võidutöö, autor Kaisa Õunas.

linnus.salm.ee
+372 5385 3575
facebook.com/haapsalulinnus
HAAPSALU LINNUS · CASTLE

Lääne Elu
Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:
Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetus 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
e–post info@le.ee, reklaam@le.ee
Kodulehekülg: www.le.ee

Peatoimetaja Kaire Reiljan
Toimetajad Kaie Ilves, Urmas Lauri, Malle-Liisa Raigla, Andra Kirna
Keeletoimetaja Riina Tobias
Küljendaja-kujundaja Tiina Kelviste

Reklaamitoimetaja Elina Lumeste
Kliendihaldur Mai Sarv

Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504 Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud Printallis

Pangakontod
Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Kojukandeprobleemid:
tel 661 6616, info@omniva.ee.

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee.

OST

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. Tel 553 1989.

MÜÜK

Müüa käsipump kaevu, sobib aastaringselt kasutamiseks. Pump on külmakindel. 557 4792.

HAAPSALU UKSETEHAS MÜÜB PUITBRIKETTI. HIND 225.- (960 KG) INFO 472 0800.

PUIT

Müüa kuiva, toorest ja metsakuiva puud, transport. Tel 505 5203.

Kandiline puitbrikett koos veoga, toome ka väiksemaid koguseid, soovi korral ladustame panipaika. www.briketivedu.ee, 507 8754.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa 3meetrist küttepuud: must lepp, hall lepp, kask koos kohaletoomisega, miinimumkogus 15 tihumeetrit. Lisainfo tel 5829 3564.

Müüa küttepuid koos veoga. Info 5687 3966, timberexpert@online.ee.

Aeg varuda küttepuid järgmiseks talveks!

TOORES JA KUIV LÕHUTUD LEHTPUU, METSAKUIV LÕHUTUD OKASPUU.

Laotud puude tarne 10 ja 15 ruumi kaupa.
Tel 521 1377.
www.pajakapuit.ee.
HIND al 50.-
3 m LEHTPUU.
Tarne 30 tm.
Hind kokkuleppel,
tel 502 4895.

TEENUS

Viin ära vanarauda, oksi, ehitusprahti, mööblit jm. Teen lammutus- ja ehitustöid, puude langetamine ja muud tööd. Tel 5802 9660.

Rakkekaevude puhastamine, remont ja rõngaste vahetamine. Kaevuümbriste ehitus ja käsipumpade remont. 5840 0240.

Hauaääriste ja -kivide paigaldus. Haudade hooldus ja muud kalmistutööd. Tel 557 3287, Jevgeni.

Puurkaevude puurimine ja projekteerimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeraldus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Katuste renoveerimine/paigaldus. Plekk-, eterniit-, kärg- ja bituumenkatused. Vihmaveesüsteemid, erinevate plekkide paigaldus. Saabtehtud OÜ, 5624 2511.

Ohtlike puude raie, võsalõikus ja kruntide puhastus võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373, Randy.

Ohtlike puude langetamine. 5663 2968.

Rakkekaevude kaevamine, puhastamine. 5840 0240.

OTSIN TÖÖD

Teostan üldehitus- ja remonditöid. Usaldusväärne ja pikaaegne kogemus. Tel 522 6965.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

KIRIKUTEATED

SEITSMENDA PÄEVA ADVENTISTIDE HAAPSALU KOGUDUS
L, 30. nov kl 11 piibli arutelu, **kl 12** jumalateenistus jutlusega.
E, 2. dets kl 19 „Avastades Piiblit". Loeme koos piiblilugusid ja otsime vastuseid elu suurtele küsimustele.

EELK KOGUDUSED

HAAPSALU
T, 26. nov kl 18.30 toomkoori lauluproov (Jaani saal).
K, 27. nov kl 18 segakoori lauluproov (Jaani saal).
R, 29. nov kl 9 hommikupalvus. Teenib emeriitpiiskop Tiit Salumäe (Jaani kirik).
L, 30. nov kl 16.30 advendikontsert. Laulab Canzone, dirigendid Ulrika Grauberg ja Eneken Viitmaa (toomkirik); **kl 18** advendiküünla süütamine Lossiplatsil. Teenivad õpetaja Mart Salumäe ja Kalle Jätsa. Võta kaasa latern.
P, 1. dets kl 11 I advendi jumalateenistus armulauaga. Teenivad õpetaja Mart Salumäe ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe, laulab koguduse segakoor (toomkirik).

LÄÄNE-NIGULA
N, 28. nov kl 9.30 hommikupalvus kogudusemajas.
N, 28. nov kl 11 jumalateenistus Oru hooldekodus.
N, 28. nov kl 18 töötegijate nõupidamine pastoraadis.
P, 1. dets kl 12 1. advendi jumalateenistus armulauaga. Advenditule süütamine.
P, 1. dets kl 12 pühapäevakool lastele.
L, 7. dets kl 18 advendikontsert-palvus kirikus. Ansambel Eluallikas.

MARTNA
P, 1. dets kl 13 I advendi jumalateenistus armulauaga (kirikus).
E, 2. dets kl 11 advendihommik kogukonnakohvikus. Kuulame jõulujuttu, näksime piparkooki, rüüpame jõulujooki. Kõik martnakad on oodatud. Martna kogukonnakohvik on avatud tööpäevadel kl 11–14. Rohkem infot 5809 3633 (Küllike Valk).

RIDALA
K, 27. nov kl 18 Lääne praostkonna vaimulike konverentsi jumalateenistus armulauaga (pastoraadis).
P, 1. dets kl 15 I advendi jumalateenistus armulauaga (kirikus). Vt ka ridala800.ee.

KARUSE
Jumalateenistused toimuvad iga kuu 1. ja 3. pühapäeval algusega **kl 14** Karuse kirikus või Karuse kiriku talvekirikus.

VORMSI
P, 1. dets kl 11 1. advendi jumalateenistus kirikus.

NOAROOTSI
P, 1. dets kl 11 jumalateenistus ja advenditule süütamine Rooslepa kabelis.
P, 1. dets kl 15 advenditule süütamine Pürksis vallamaja ees.
P, 8. dets kl 14 jumalateenistus Noarootsi kirikus.

KULLAMAA
N, 28. nov kl 10–14 kantselei lahti kogudusemajas.
P, 1. dets kl 11 advendiaja 1. pühapäeva jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: Sinu Kuningas tuleb alandlikkuses. Teenib õp Kari Tynkkynen ja orelil Ivi Küla ning Piirsalu ansambel. Advendiküünla süütamine.

PIIRSALU
P, 1. dets kl 13 advendiaja 1. pühapäeva jumalateenistus armulauaga kirikus. Teema: Sinu Kuningas tuleb alandlikkuses. Teenib õp Kari Tynkkynen ja orelil Ivi Küla ning Piirsalu koguduse ansambel.

Läänemaa vähiühing
on pakkunud oma liikmeile ja nende peredele tuge juba üle kümne aasta.
Oleme tänulikud abi ja toetuse eest.

Läänemaa vähiühing,
SEB
EE621010220047448013.

Läänemaa toidupank kogub toitu puudust kannatavate leibkondade toetuseks Haapsalus ja Läänemaal.

Et toiduabi saada, võta ühendust kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajaga.

Aitame koos!
Tel 5355 4330

Kui Sul on probleem või pole oma muret kellegagi jagada, on Sul võimalus abi saada

LÄÄNEMAA KRIISIABIKESKUSEST

Psühholoogiline nõustamine 515 9572 / 5560 2367
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (eesti k) - 5671 4273
Esmatasandi psühholoogiline kriisiabi (vene k) - 552 0094
Nõustamine toimub telefoni teel, veebis või asukoht kokkuleppel nõustajaga, sh Kastani 7, Haapsalu.
Täpsem teave laanemaakriisiabikeskus.weebly.com/

HOOLI RASKUSTESSE SATTUNUD PEREDEST!

Läänemaa Abikassa ootab heade inimeste ja organisatsioonide annetusi, et toetada raskustesse sattunud peresid Läänemaal. Annetusi saab teha MTÜ Läänemaa Abikassa kontole EE592200221046665398, Swedbank AS. Teave veebis **www.abikassa.ee**. E-post laanemaa.abikassa@gmail.com.

TEATED

Haapsalu linnavolikogu 35. istung toimub reedel, 29. novembril kell 14 volikogu saalis.
Istung jälgitav: „Istungi ülekanded".

Päevakord:
1. Haapsalu linnavolikogu esimehe valimine.
2. Loa andmine rahalise kohustuse võtmiseks ja riigihanke korraldamiseks.
3. Haapsalu Hoolekandekeskuse põhimäärus.
4. Haapsalu linnale kuuluvate eluruumide üüripiirmäärade kinnitamine.
5. Ridala vallavalitsuse 10.05.2006 korralduse nr 216 „Töökoja maaüksuse detailplaneering" osaline kehtetuks tunnistamine (Angervaksa).
6. Ridala vallavolikogu 25. augusti 2003 otsusega nr 38 kehtestatud „Parila töökojakompleksi detailplaneering" osaline kehtetuks tunnistamine (Vahulille).
7. Haapsalu linna kohalike teede nimekirja kinnitamine.
8. Haapsalu linnavolikogu 26.04.2019 määruse nr 44 „Haapsalu linna huvikoolide õppetasude määrad, soodustuste andmise ja õppetasu maksmise kord" muutmine.
9. Linnavalitsuse info.

Eelnõudega saab tutvuda Haapsalu linnavalitsuse kodulehel: „Päevakorra teated".
Vastu võetud õigusaktid avalikustatakse dokumendiregistris „Õigusaktid".

Kalju Aigro,
volikogu aseesimees
volikogu esimehe ülesannetes

ANDRES AMMASE FOND HAAPSALULE PÜHENDUNUILE

Kooliõpetaja, ajakirjaniku, poliitiku ja dirigendi Andres Ammase (1962–2018) mälestuseks Eesti Rahvuskultuuri Fondi juurde loodud Andres Ammase fond annab välja **nelja stipendiumi**:

• Andres Ammase stipendium Läänemaale ja Haapsalule pühendunud inimesele • väikese lugeja stipendium (koos Haapsalu lasteraamatukoguga) • noore sportlase stipendium lootustandvale sportlasele ja tema treenerile • Anneli Ammase hea ajakirjanduse auhind maakonnalehe ajakirjanikule

Annetuse saaja:
SA Eesti Rahvuskultuuri Fond
Pangakontod:
EE117700771000664610 LHV Pank
EE672200221001101347 Swedbank
Selgitus: annetus Andres Ammase fondi ja stipendium, mille heaks annetatakse
PS Annetused on tulumaksuvabad

Täname Andres Ammase fondi toetamise eest!

Loe veebis online.le.ee.

Teatame kurbusega, et lahkus armas ema, vanaema, vanavanaema
EVE AEDMÄE
23.4.1937–19.11.2024.
Lähedased

Ärasaatmine laupäeval, 30. novembril Jaani kirikus kell 12.

Südamlik kaastunne Heljele lastega armsa abikaasa ja isa
ARNE ÕISMAA
kaotuse puhul.
Klassikaaslased HIK 51. lennust ja klassijuhataja

Sügav kaastunne Liinale ja Madisele perega kalli ema, ämma ja vanaema
MARE PAESÜLLA
lahkumise puhul.
Lehti, Elle, Kaja ja Andrei perega

Nii valus on mõelda, et sind enam ei ole…
Südamlik kaastunne Liinale perega kalli ema, vanaema ja ämma, Heikile elukaaslase ja Peetrile õe
MARE PAESÜLLA
kaotuse puhul.
Eva, Vello, Gregor, Amy ja Kersti

Mälestame toredat ja abivalmis naabrimeest
ARNE ÕISMAAD.
Siiras kaastunne Heljele ja lastele peredega.
Margit, Rivo ja Angela

Avaldame kaastunnet Liinale ema
MARE PAESÜLLA
kaotuse puhul.
Töökaaslased

Südamlik kaastunne Tiinale emaga isa
LEMBIT MATI
kaotuse puhul.
Virve lastega

Mälestame leinas kallist klassikaaslast
MARJU RÄHNIT.
Avaldame kaastunnet lähedastele.
HIK 51. lennu b-klass ja klassijuhataja

Avaldame sügavat kaastunnet Heljele, Heivile ja Heigole peredega kalli abikaasa, isa ja vanaisa
ARNE ÕISMAA
kaotuse puhul.
Anu, Kaidi ja Jann peredega

Südamlik kaastunne omastele kalli
MARE PAESÜLLA
kaotuse puhul.
Heerika ja Heiki

Kallid Liivia ja Tindur Hugo. Südamlik kaastunne abikaasa ja isa
SIGURDUR ÖRN BRYNJÖLFSSONI
kaotuse puhul.
Haapsalu kultuurikeskus
Haapsalu linnagalerii

HINGEVIIUL
MATUSEBÜROO

BÜROO AVATUD **E–R 10–15**
KALMISTU TN 3A, HAAPSALU
TEL 58 503 340 (kontor), 5846 1111
www.hingeviiul.ee
info@hingeviiul.ee

Matusekorraldus Haapsalus ja Läänemaal, matuseteenused ja -tarbed, tuhastamine, haua- ja urnimatused, lahkunu transport surnukuuri (24/7 tel 58 007 504)

Teostame hauaplatside renoveerimis- ja hooldustöid Haapsalus ning Läänemaal. Müüme hauakive ja -piirdematerjale. Hinnapakkumine ja info: hingeviiul@gmail.com / 58 503 340

Reakuulutus (iga avaldamine): rida 1,80 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega,) arvestus käib täisridade kaupa; tööotsimiskuulutus 3.- iga avaldamine. Püsikuulutuse soovist kirjuta le@le.ee.
Leinakuulutus, matuseteade, tänu ja õnnitlus – väike 26.-, suur 52.- (eraisik); väike 32.-, suur 62.- (firma). Teated: rida 2,80 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega,) arvestus käib täisridade kaupa.
Raam ja paks kiri paberlehes lisavad igaüks hinnale 5 eurot. Rubriik „Kuhu minna": rida 1,50 (ühes reas 33 tähemärki koos tühikutega,) arvestus käib täisridade kaupa. E-post le@le.ee.

VIIMANE VEERG

PÄÄSTEAMET

Paralepas hõivas kährik puukuuri

Pühapäeval pärastlõunal sai häirekeskus teate, et Haapsalu külje all Paralepas hirmutab kährik juba mitmendat päeva koeri ja inimesi.

„Oli seal mitu päeva majade vahel hullanud," ütles Haapsalu komando meeskonnavanem Risto Koch Lääne Elule. „Käis igal pool ringi ja oli end puukuuris sisse sättinud. Oli suhteliselt pisikene, rumalukene."

Kohalikud elanikud olid kährikule juba nimegi jõudnud panna. „Võtsime Pauli kinni. Pool küla oli koos," ütles Koch. Päästjad püüdsid Pauli kinni teleskoopridva otsa kinnitatud silmusega, pistsid puuri ja sõidutasid Kiltsi taha metsa. „Pani lõnk-lõnk-lõnk metsa poole minema. Tore oli vaadata," ütles Koch.

Samal päeval läksid Hiiumaa päästjad appi metsseakarjale. 13 siga oli vajunud läbi jää 600 m kaugusel kaldast. Päästjad lõhkusid jäässe kanali, eluga pääses vaid üks emis, kes jõudis kaldale ja jooksis metsa.

22. novembril tõmbasid päästjad Saaremaal mudast välja sinna õnnetult kinni jäänud lamba. **KAIE ILVES**

ILM

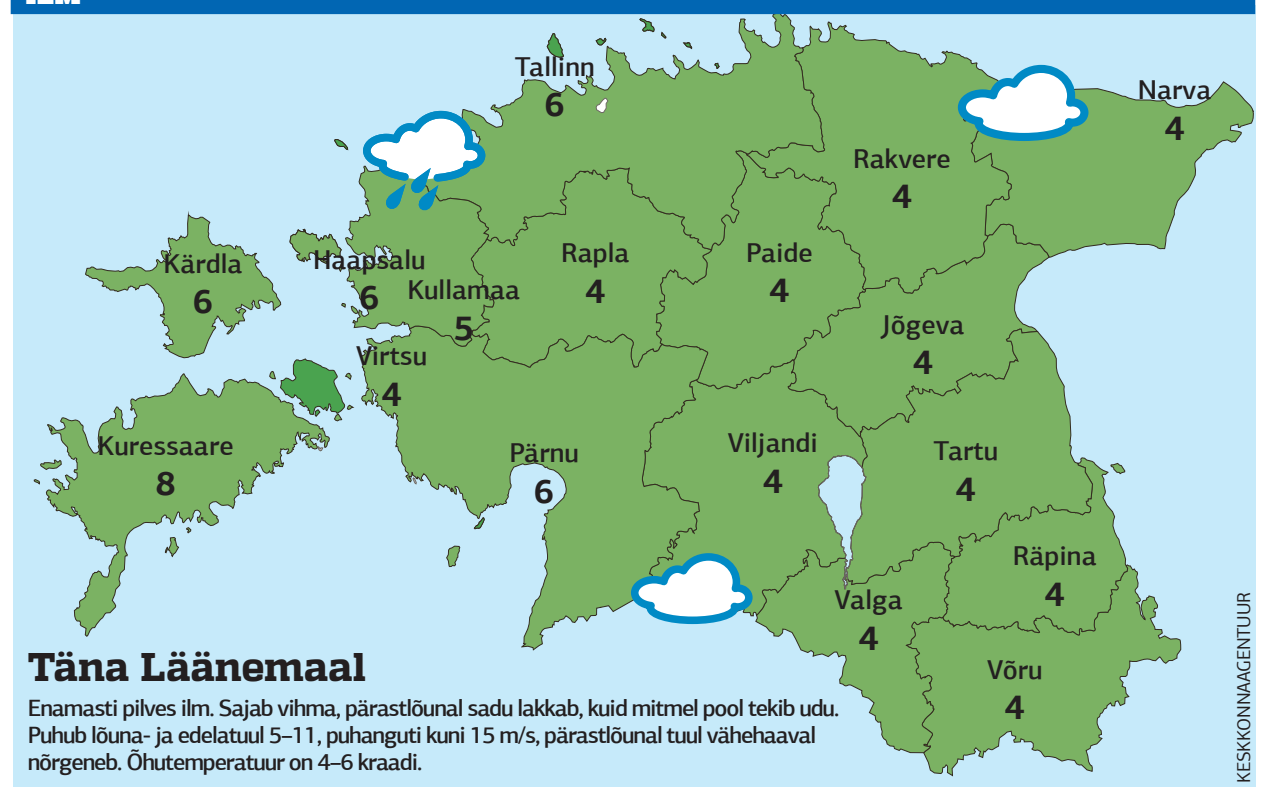

KESKKONNAAGENTUUR

Täna Läänemaal

Enamasti pilves ilm. Sajab vihma, pärastlõunal sadu lakkab, kuid mitmel pool tekib udu. Puhub lõuna- ja edelatuul 5–11, puhanguti kuni 15 m/s, pärastlõunal tuul vähehaaval nõrgeneb. Õhutemperatuur on 4–6 kraadi.

	öö päev		öö päev		öö päev		öö päev
Kolmapäev	**3°...5°**	**Neljapäev**	**2°...5°**	**Reede**	**1°...4°**	**Laupäev**	**1°...5°**
edelatuul 2–8 m/s		edela-, loodetuul 1–5 m/s		põhja-, loodetuul 2–5) m/s		läänetuul 4–9 (14) m/s	

ISSN 1406-1430

VAATA KA WWW.LE.EE

Kui soovid jõuda potentsiaalse kliendini, siis tutvusta oma tooteid või teenuseid Lääne Elu veebis sisuturundusartikliga!

Lääne Elu
online.le.ee
Küsi lisa aadressil reklaam@le.ee.

Karja 7, Haapsalu. Tel 437 4737
E–R 10–18, L 10–15, P suletud
www.normanoptika.ee
norman optika

Lääne Elu
otsib ajakirjanikku.
Saada CV aadressile info@le.ee. Lisaküsimuste korral helista telefonil 473 7222.

Üllata oma lähedasi
Lääne Elu
kinkekaardiga!

13. juulil 1989. aastal ilmus esimene Lääne Elu. Videost näeb, kuidas nüüd, 35 aastat hiljem leht valmib – teemade leidmisest paberlehe jõudmiseni lugejani.